

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-580790-X/08/AA

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa,

16/04/2008

Pan
DONALD TUSK

PREZES RADY MINISTRÓW

Wielu Ławozy Janie Premierie

Uprzejmie informuję Pana Premiera, że w lutym 2008 r. podjąłem sprawę pobierania przez lekarzy ubezpieczenia zdrowotnego opłaty za wystawienie zaświadczenia o stanie zdrowia dla celów świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Z listów obywateli wpływających do Rzecznika Praw Obywatelskich oraz z doniesień medialnych wynikało bowiem, że obowiązujące w tej materii przepisy prawa budzą wątpliwości w praktyce, i to nie tylko lekarzy ubezpieczenia zdrowotnego, do których zwracają się ubezpieczeni o wystawienie zaświadczenia o stanie zdrowia. Rozbieżne stanowiska w sprawie pobierania opłat za wystawienie omawianego zaświadczenia lekarskiego prezentowały również zainteresowane organy publiczne, a mianowicie Narodowy Fundusz Zdrowia i Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W efekcie tych wątpliwości, lekarze i zakłady opieki zdrowotnej, kosztami wystawienia omawianego zaświadczenia obciążają osoby ubezpieczone, od których Zakład Ubezpieczeń Społecznych żąda dołączenia do wniosku o wydanie orzeczenia o niezdolności do pracy - zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się osoba, w stosunku do której ma być wydane orzeczenie.

W związku z powyższym, zwróciłem się do Ministra Zdrowia o zajęcie stanowiska w tej materii i rozważenie możliwości doprecyzowania obowiązujących przepisów, w taki sposób, aby nie budziły one wątpliwości w praktyce (pismo z dnia 15 lutego oraz z dnia 9 maja 2008 r.). W odpowiedzi, otrzymałem wyjaśnienie Ministra Zdrowia z dnia 18 kwietnia 2008 r., zawierające stanowisko w sprawie, sprowadzające się do uznania, że art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jt Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.), „wyraźnie wskazuje podmiot finansujący czynności podjęte przez lekarza, jak i cel, dla którego czynności te lekarz podejmuje”, a „osoba zainteresowana,

która będzie dysponowała skierowaniem od organu rentowego może liczyć na bezpłatność podjętych przez lekarza czynności, jeżeli są dokonywane na potrzeby orzekania o niezdolności do pracy dla celów rentowych lub ustalania uprawnień w ramach ubezpieczenia społecznego". W wyjaśnieniu uzupełniającym z dnia 16 września 2008 r. - w części dotyczącej podmiotu obowiązującego do pokrywania kosztów badania, wydawania zaświadczeń lub orzeczeń dla celów rentowych lub ustalania uprawnień w ramach ubezpieczeń społecznych - Minister Zdrowia ponownie podkreśliła, że „ustawodawca w art. 16 ust. 4 ustawy jednoznacznie wskazuje, że jest to podmiot zlecający podjęcie przedmiotowych czynności - w przypadku spraw związanych z uzyskaniem prawa do świadczeń rentowych - podmiotem, którego ww. przepis dotyczy jest organ rentowy". Zdaniem Minister Zdrowia, „fakt, że organ rentowy żąda zaświadczenia o stanie zdrowia już w momencie składania przez zainteresowanego wniosku o przyznanie świadczenia, a więc bez stosownego zlecenia, stanowi obejście przepisu art. 16 ust. 4 ustawy". Minister Zdrowia poinformowała jednocześnie, że „nie ma kompetencji do ingerowania w sposób postępowania organów rentowych lub zmiany przepisów z zakresu ubezpieczenia społecznego".

W tej sytuacji, o spowodowanie zbadania omawianej sprawy i usunięcia występujących nieprawidłowości oraz rozważenie możliwości doprecyzowania odnośnych przepisów, zwróciłem się do Ministra Pracy i Polityki Społecznej (pismo z dnia 13 października 2008 r.). Udzielający odpowiedzi Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, w piśmie z dnia 10 marca 2009 r., nie podzielił poglądu Ministra Zdrowia, informując, że „nie można zgodzić się ze stwierdzeniem, że z treści art. 16 ust 4 powołanej ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej (...) wynika obowiązek ponoszenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kosztów badania czy wydania orzeczenia lub zaświadczenia związanego z orzekaniem o niezdolności do pracy dla celów rentowych albo ustalaniem uprawnień w ramach ubezpieczeń społecznych."

W związku z powyższym na podstawie art. 14 pkt. 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (jt. Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o spowodowanie rozstrzygnięcia sporu w zakresie interpretacji przepisów dotyczących wydawania zaświadczeń o stanie zdrowia dla celów ubezpieczenia społecznego oraz w zakresie organu zobowiązanego do podjęcia w tej materii działań, mających na celu usunięcie występujących nieprawidłowości, w tym rozważenie możliwości doprecyzowania odnośnych przepisów, w taki sposób, aby nie budziły one wątpliwości w praktyce. Na tę okoliczność załączam kopie korespondencji powołanej w piśmie.

Załącz. - 6

